

PREKO MARSEILLEA NA ILOVIK Mladi lošinjski arheolog u međunarodnim istraživanjima

Čast mi je da mogu raditi svoj poziv u svojem akvatoriju

Među znanstvenicima koji već četvrtu godinu provode istraživanja na 2.200 godina starom potopljenom brodu u blizini Ilovika je i Ivan Vidulić iz Malog Lošinja, u svojoj sredini poznatiji po bavljenju glazbom, ali s diplomama zagrebačkog studija arheologije te arheologije pomorstva u Marseilleu

Bojan PURIĆ

Dio ekipe koja već četvrtu godinu provodi istraživanja na 2.200 godina starom potopljenom brodu u blizini Ilovika, otoka koji predstavlja posljednju »stanicu« Kvarnera prije prelaska u Dalmaciju, mladi je Ivan Vidulić iz Malog Lošinja. Ovaj 25-godišnjak u svojoj je sredini poznatiji po bavljenju glazbom, ali ima diplomu završenog trogodišnjeg studija arheologije u Zagrebu, nadograđenu diplomom iz arheologije pomorstva u Marseilleu.

- U listopadu 2017. godine krenuo sam s diplomskim studijem u Marseilleu, nakon što sam upoznao svoju buduću mentoricu Giuliju Boetto, koja je već nekoliko godina

u intenzivnim istraživanjima u projektu »AdriBoats« o antičkoj brodogradnji na Jadranu. Došla mi je i rekla: »Čula sam da si iz Hrvatske, jesi li čuo za Ilovik?« Pet dana nakon početka studija, to pitanje bilo je za ne povjerovati. Predložila mi je da tema mog diplomskog rada bude upravo taj brodolom u svom arheološkom, povijesnom i geografskom kontekstu. Sam

„Sam ulaz na fakultet u Marseilleu bio mi je san snova, a onda još i rad u svojem akvatoriju, to se činilo kao prst sudbine

Ivan Vidulić

ulazak na taj fakultet bio mi je san snova, a onda još i ovo, iz svojeg akvatorija, to se činilo kao prst sudbine - priča Vidulić, pun hvale za laboratorij koji vodi Giulia Boetto, a kojemu je u fokusu proučavanje i arheološko dokumentiranje antičkih brodova do trodimenzionalnih restitucija, čak i kasnija izrada plovećih replika u mjerilu 1:1, kako su učinili s brodom starim 2.600 godina, dakle iz vremena osnivanja grada Marseillea, pronađenim pri rekonstrukciji jednog trga.

Prevezio amfore i drvo

Nakon što je Lošinjskom muzeju - na čelu kojega je ravnateljica Zrinka Ettinger Starčić kojoj je podvodna arheologija specijalnost - objavljeno da su uočeni potencijalni zanimljivi ostaci na

Podvodni arheolog Ivan Vidulić

morskom dnu blizu Ilovika, a onda je ta ustanova prosljedila dojavu Odjelu za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda predvođenim Igorom Miholjekom, zahuktala se suradnja s marsejskim sveučilištem te CNRS-om, francuskim nacionalnim centrom za znanstvena istraživanja, odnosno njihovim zajedničkom Centrom »Camille Jullian«, sve uz podršku ronilačkog centra Specijalne policije MUP-a koji djeluje na Lošinju te ronilačkim centrom Subseason iz Malog Lošinja.

Analizom starosti drvene građe (brijest, hrast), potvrđeno je da je riječ o antičkom brodu iz II. stoljeća pr.n.e., a to potvrđuje i način gradnje broda tehnikom »spoj na utor i jezičak«, s rebrima broda povezanim drvenim klinovima za oplatu. Pronalazak ostataka ovog brodoloma potvrđuje opasnost plovidbe u antičko doba i činjenicu da je akvatorij Lošinja i bližeg mu susjedstva bio vrlo prometno područje.

Nije sigurno koja je bila polazna, a koja predviđena dolazna luka potopljenog broda. Najvjerojatnije se u blizini Ilovika nasukao uslijed jakog juga, jer je mjesto pronalaska uglavnom zaštićeno od vjetrova iz drugih smjerova. Pretpostavka je da je brod trgovačke namjene, osim amfora s maslinovim uljem, prevezio i drvo za obradu.

Plovidba kroz povijest

- Uvjeti rada olakšavaju istraživanje jer se radi na tri-četiri metra dubine, na koliko brod sada stoji. Dosad nas je uvijek služilo lijepo vrijeme, a jedino lani imali smo možda jedno prijepodne s vremenom takvim da se nije moglo na more. Ipak, problem

SPECIFIČNA TEHNIKA

Analizom starosti drvene građe (brijest, hrast), potvrđeno je da je riječ o antičkom brodu iz II. stoljeća pr.n.e., a to potvrđuje i način gradnje broda tehnikom »spoj na utor i jezičak«, s rebrima broda povezanim drvenim klinovima za oplatu

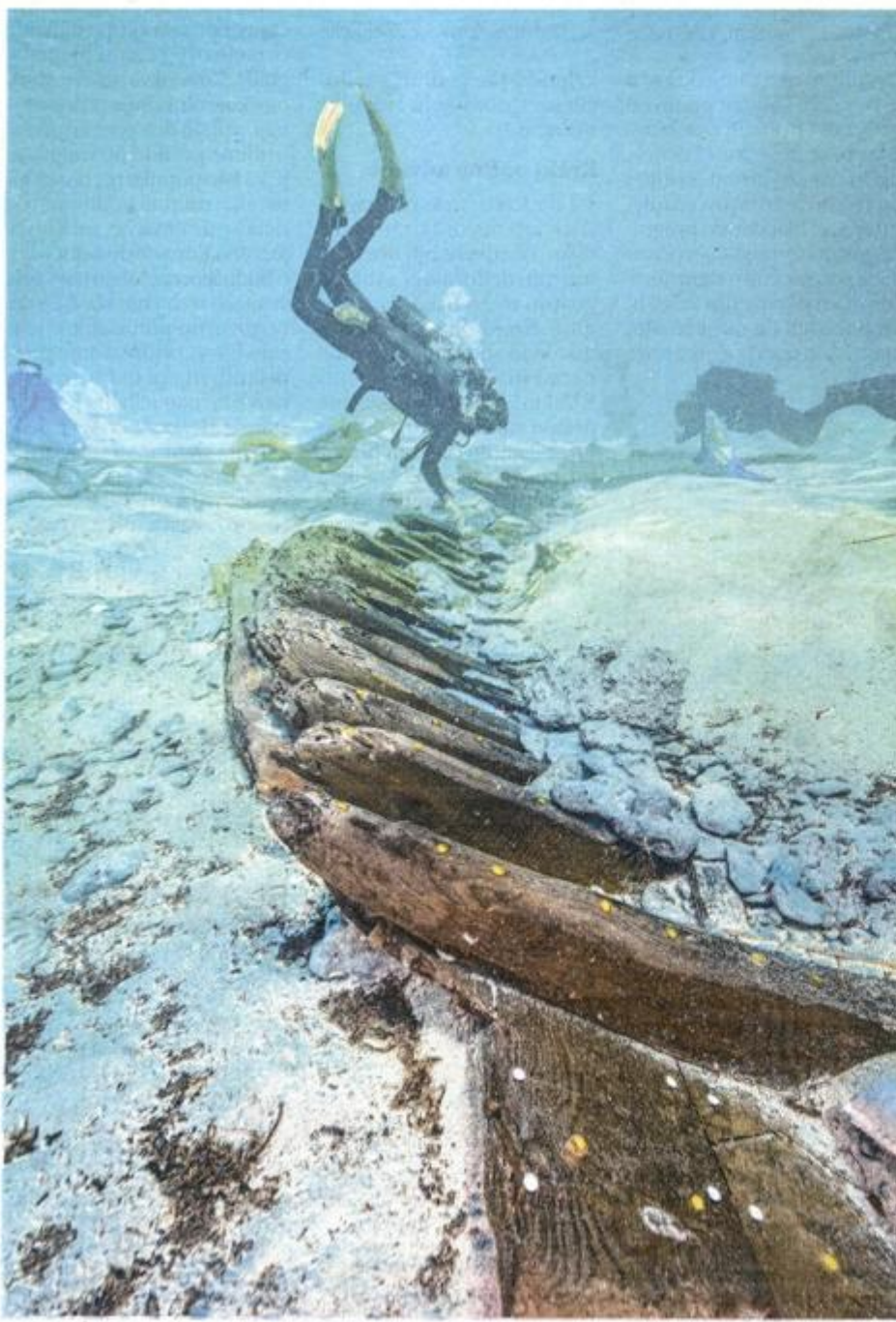
„Čast mi je i privilegij što imam priliku raditi nešto što mi je izuzetno srcu drago i što je poziv koji sam odabrao, a osobito što to mogu raditi u moru u kojem sam odrastao te dotaknuti nešto što je 2.200 godina bilo pod morem

Ivan Vidulić

je pijesak, koji se stalno urušava nazad. I sam brod ležao je ispod pola metra pijeska. Moj udio je dobivanje prakse u radu na podvodnim arheološkim istraživanjima, pošto mi je to bio jedan od prvih terena, i k tome u Hrvatskoj. Kako me najviše zanimaju brodske konstrukcije, moj znanstveni

interes je plovidba kroz povijest, drvene brodske konstrukcije i upotreba brodova kroz povijest, gledano kroz arheološku prizmu - nastavlja Vidulić koji je, pripremajući se za Marseille, stjecao ronilačke certifikate upravo kod Nene Starčića, s kojim se ponovo sreo kao suradnik na istraživanjima, budući da je Starčić jedan od logističara terenskih radova.

- Čast mi je i privilegij i čini me ponosnim to što imam priliku raditi nešto što mi je izuzetno srcu drago i što je poziv koji sam odabrao, a osobito što to mogu raditi u moru u kojem sam odrastao te dotaknuti nešto što je 2.200 godina bilo pod morem i istraživati povijest pomorstva koja se odvijala u našem akvatoriju - zaključuje ovaj mladi Lošinjanin. Za očekivati je da će se istraživanja kod Ilovika nastaviti i dogodne, i da će on ponovo imati ulogu u njima. U međuvremenu, ostaci broda zasuti su pijeskom, područje je ograđeno vrećama pijeska, kao i labavi konstruktivni elementi broda, a potom je cijelo nalazište prekriveno geotekstilom, novim slojem vreća pijeska, zatim čeličnim mrežama povezanim škopcima te napokon kamenim blokovima, sve kako bi se omelo i obeshrabrilo neovlaštene znatiželjnike, ali i spriječilo nehotično oštećivanje sidrima.

Ivan Vidulić u terenskom istraživanju kod Ilovika